

02-17 P R O J E K T A S
2019–2020 IR 2020–2021 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO
PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2019–2020 ir 2020–2021 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai (toliau – Bendrieji ugdymo planai) reglamentuoja pagrindinio, vidurinio ugdymo programų, suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų (toliau – ugdymo programos) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą. Vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais ir kitais teisės aktais, parengiami 2019–2020 ir 2020–2021 mokslo metų mokyklos ugdymo planai.

2. Bendrųjų ugdymo planų tikslas – apibrėžti bendruosius ugdymo programų vykdymo reikalavimus mokyklos ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti, sudarant lygias galimybes kiekvienam mokiniui siekti asmeninės pažangos ir įgyti mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Bendrųjų ugdymo planų uždaviniai:

3.1. nurodyti minimalų privalomą pamokų skaičių, skirtą ugdymo programoms įgyvendinti;

3.2. pateikti gaires mokyklos ugdymo turiniui kurti ir jo įgyvendinimą užtikrinančiam mokyklos ugdymo planui parengti.

4. Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos:

4.1. **Dalyko modulis** – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

4.2. **Kontrolinis darbas** – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

4.3. **Išlyginamoji klasė** – klasė, sudaryta iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų.

4.4. **Laikinoji grupė** – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

4.5. **Mokyklos ugdymo planas** – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas, vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

4.6. **Pamoka** – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

4.7. **Specialioji pamoka** – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiesiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

4.8. Kitos Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos, apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

5. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų

programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Geros mokyklos koncepcija), Bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas), ir kt.

6. Mokykloje įgyvendinamoms ugdymo programoms vykdyti rengiamas Mokyklos ugdymo planas vieniems ar dvejiems mokslo metams. Mokykla ugdymo organizavimo sprendimų kasmet atnaujinti neprivalo, jei jie atitinka mokyklos išsikeltus ugdymo tikslus, bendrąjį ugdymą reglamentuojančius teisės aktus, Bendrųjų ugdymo planų nuostatas. Mokyklos ugdymo plane, atsižvelgiant į mokyklos kontekstą, pateikiami mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimo sprendimai, organizuojant ugdymo procesą.

PIRMASIS SKIRSNIS

MOKSLO METŲ TRUKMĖ. UGDYMO ORGANIZAVIMAS

7. Ugdymo organizavimas 5–10, I–IV gimnazijos klasėse:

7.1. 2019–2020 mokslo metai.

7.1.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2019 rugsėjo 1 d. Mokslo ir žinių dienos sutapus su poilsio diena, ugdymo proceso pradžia mokyklos sprendimu gali būti nukeliama į artimiausią darbo dieną po poilsio dienos.

7.1.2. Ugdymo proceso trukmė 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams – 185 ugdymo dienos, IV gimnazijos klasės mokiniams – 162 ugdymo dienos;

7.1.3. Ugdymo procese skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2019 m. spalio 28 d. – spalio 31 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2019 m. gruodžio 23 d. – 2020 m. sausio 3 d.
Žiemos atostogos	2020 m. vasario 17 d. – vasario 21 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2020 m. balandžio 14 d. – balandžio 17 d.

7.1.4. Ugdymo procesas skirstomas į trumpesnės trukmės laiko periodus: trimestrus, pusmečius ar kitokios trukmės periodus, mokykla priima sprendimą dėl jų trukmės.

7.2. 2020–2021 mokslo metai.

7.2.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2020 m. rugsėjo 1 d.;

7.2.2. Ugdymo proceso trukmė 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams – 185 ugdymo dienos, IV gimnazijos klasės mokiniams – 164 ugdymo dienos;

7.2.3. Ugdymo procese skiriamos atostogos:

Rudens atostogos	2020 m. spalio 26 d. – spalio 30 d.
Žiemos (Kalėdų) atostogos	2020 m. gruodžio 23 d. – 2021 m. sausio 5 d.
Žiemos atostogos	2021 m. vasario 15 d. – vasario 19 d.
Pavasario (Velykų) atostogos	2021 m. balandžio 6 d. – balandžio 9 d.

7.2.4. Ugdymo procesas skirstomas į trumpesnės trukmės laiko periodus: trimestrus, pusmečius ar kitokios trukmės periodus, mokykla priima sprendimą dėl jų trukmės.

8. Mokykla, gali keisti Bendrųjų ugdymo planų 7.1.3 ir 7.2.3 papunkčiuose nustatytą atostogų laiką suderinusi su valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – su savininku (dalyvių susirinkimu).

9. Vasaros atostogos skiriamos pasibaigus ugdymo procesui 5–10, I–III gimnazijos klasės mokiniams. Atostogų pradžią nustato mokyklos vadovas, suderinęs su mokyklos taryba ir savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininkas) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos). Vasaros atostogos trunka iki einamųjų mokslo metų rugpjūčio 31 d.

10. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo, mokslo ir sporto ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki einamųjų metų rugpjūčio 31 d.

11. Jeigu gimnazijos IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminus ar įskaitas pavasario (Velykų) atostogų metu, atostogų dienos, per kurias jis laiko egzaminą ar įskaitas, nukeliamos į artimiausią darbo dieną po atostogų. Jeigu IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pageidavimu gali būti suteikiama laisva diena prieš brandos egzaminą. Ši diena įskaičiuojama į ugdymo dienų skaičių.

12. Esant oro temperatūrai – 20 laipsnių šalčio ar žemesnei, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir kitų klasių mokiniai. Ugdymo procesas, atvykusiems į mokyklą mokiniams, vykdomas. Mokiniams, neatvykusiems į mokyklą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama mokyklos interneto svetainėje ir / arba elektroniniame dienyne. Šios dienos įskaičiuojamos į ugdymo dienų skaičių.

13. Mokyklos vadovas, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo ar sustabdymo. Laikinais sustabdžius ugdymo procesą dėl ekstremalios padėties, mokyklos vadovas dėl ugdymo laiko, kuriuo nevyko ugdymo procesas, įskaičiavimo / neįskaičiavimo į ugdymo dienų skaičių ar dėl jo koregavimo sprendimą derina su valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos savininku (dalyvių susirinkimu).

Ekstremalioji padėtis – tai padėtis, kuri susidaro dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Sprendimą dėl ekstremaliosios padėties paskelbimo nelaimės apimtoje savivaldybės teritorijoje priima savivaldybės administracijos direktorius.

ANTRASIS SKIRSNIS

MOKYKLOS UGDYMO PLANAS. RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

14. Rengiant mokyklos ugdymo planą:

14.1. mokyklos vadovo įsakymu sudaroma darbo grupė mokyklos ugdymo plano projektui parengti. Grupės darbui vadovauja mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo;

14.2. darbo grupė susitaria dėl mokyklos ugdymo plano turinio, struktūros ir formos. Bendru sutarimu ją gali pasiūlyti savininko teises ir pareigas įgyvendinančioji institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaiga), savivaldybės vykdomoji institucija ar jos įgaliotas asmuo (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimas (savininko) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos);

14.3. privaloma remtis švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis ir informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

15. Rengiant mokyklos ugdymo planą konkrečiai švietimo programai įgyvendinti rekomenduojama priimti ar atnaujinti sprendimus dėl:

15.1. mokyklos ugdymo turinio formavimo integruojant į jį prevencines ir integruojamas programas, planavimo ir įgyvendinimo;

15.2. ugdymo proceso organizavimo (trukmės, organizavimo formų ir kt.);

15.3. mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimo;

15.4. mokymosi pasiekimų gerinimo priemonių įgyvendinimo ir mokymosi pagalbos teikimo, vykdant pagrindinio ugdymo programą;

15.5. švietimo pagalbos teikimo;

15.6. neformaliojo vaikų švietimo pasiūlos ir organizavimo;

15.7. pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti, panaudojimo;

15.8. projekcinio darbo rengimo ir organizavimo;

15.9. kitų mokiniams ir mokyklai aktualių ugdymo turinio įgyvendinimui klausimų.

16. Mokyklos ugdymo planą mokyklos vadovas tvirtina iki mokslo metų pradžios, suderinęs su mokyklos taryba, taip pat su savininko teises ir pareigas įgyvendinančiąja institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

17. Minimalus laikas Pagrindinio ir Vidurinio bendrosioms programoms įgyvendinti nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 punktuose – pamokų skaičiumi per dvejus mokslo metus, esant pamokos trukmei – 45 min. Mokyklai pasirinkus, ne pamokos, o kitokias organizavimo formas – dalyko programai įgyvendinti bendra trukmė turi būti ne trumpesnė nei minimalus pamokų skaičius per mokslo metus.

18. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį, gali nuspręsti pamokas, numatytas per dvejus metus, savaitę, per dieną, per tam tikrą mokymosi laikotarpį, skirstyti ir kitaip, nei nurodoma Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 punktuose – t. y. intensyvinti ugdymo procesą. Dorinio ugdymo dalyko mokymą galima intensyvinti tik įgyvendinant vidurinio ugdymo programą.

19. Mokykla be privalomojo ugdymo turinio dalykų mokiniams siūlo pasirinkti:

19.1. mokymosi poreikius atitinkančius pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius, kurių turinį nustato švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintos ir (arba) mokyklos parengtos, ir mokyklos vadovo patvirtintos programos. Šios veiklos įgyvendinamos naudojant mokinio ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti pamokas, numatytas Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 punktuose. Mokykla, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos

Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“;

19.2. skirtingų krypčių neformaliojo švietimo programos, atitinkančias jų saviraiškos poreikius, padedančias atsiskleisti pomėgiams ir talentams, kurios ugdo savarankiškumą, sudaro sąlygas bendrauti ir bendradarbiauti. Šios veiklos įgyvendinamos naudojant neformaliojo vaikų švietimui skirtas valandas (neformaliojo švietimo valanda – 45 min. trukmės), numatytas Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 punktuose.

20. Mokykla sudaro prielaidas kiekvienam mokiniui, ypatingai turinčiam nepalankias socialines, ekonomines, kultūrinės sąlygas namuose, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, pasirinkti jo poreikius atliepančias įvairių krypčių neformaliojo vaikų švietimo programos, padeda jas pasirinkti;

21. Mokykla registruoja Mokinių registre neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujančius mokinius.

22. Mokykla priima sprendimą dėl individualaus ugdymo plano sudarymo mokiniui. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas ugdymosi planas, padedantis pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, priimti asmeninę atsakomybę, įgyti reikiamas kompetencijas, išsikelti įgyvendinamus tikslus ir jų siekti.

Individualų ugdymo planą rekomenduojama sudaryti mokiniui, kurio pasiekimai žemi, arba mokiniui, kurio pasiekimai aukšti (ypatingai galinčių pasiekti aukščiausią ir aukštą lygmenį, gabumams plėtoti ir gebėjimams ugdyti, ir siekti individualios pažangos). Individualų ugdymo planą privaloma sudaryti:

22.1. mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą;

22.2. asmeniui, atvykusiam mokytis iš užsienio;

22.3. mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą jaunimo mokyklose, socializacijos centruose arba mokomas namie;

22.4. mokyklos dokumentuose numatytais atvejais.

23. Mokinio pasiekimai ir pažanga ugdymo procese vertinama:

23.1. vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais bendrąjį ugdymą ir mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimą;

23.2. mokyklos parengtu pasiekimų ir pažangos tvarkos aprašu, kurį tvirtina mokyklos vadovas ir skelbia mokyklos interneto svetainėje. Mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos tvarkos apraše numatoma mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo ar / ir įvertinimo būdai ir priemonės, ir kiti sprendimai, susiję su mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimu;

23.3. naudojant ne 10 balų vertinimo sistemą, numatoma įvertinimų konvertavimo į dešimtbalę sistemą laikas, bet ne vėlesnis nei mokykloje nustatytas ugdymo laikotarpis, pavyzdžiui, trimestras, pusmetis. Neprivaloma konvertuoti, jeigu mokinio pasiekimai įvertinti įrašais „įskaityta“, „neįskaityta“, jeigu to nepageidauja mokinys ar jo tėvai (globėjai, rūpintojai).

24. Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime mokykla dalyvauja mokyklos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos), savininko (dalyvių susirinkimo) (kitos mokyklos) arba mokyklos vadovo sprendimu. Mokinio pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio (trimestro, pusmečio) įvertinimą.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKYKLOS UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

25. Mokykla, formuodama mokyklos ugdymo turinį, priima sprendimą dėl:

25.1 Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“ (toliau – sveikatos programa), įgyvendinimo. Įgyvendinimas gali būti vykdomas: integruojant į dalykų turinį, įgyvendinant per neformaliojo švietimo veiklas, skiriant atskirą laiką programai įgyvendinti, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti skirtas pamokas ar kt.

25.2. kryptingos sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencinių veiklų įgyvendinimo, apimančių ilgalaikes socialines ir emocines kompetencijas, ugdančias prevencinių programų, apimančių patyčių, smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą ir sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat joje dalyvauti. Įgyvendinama Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“;

25.3. dėl galimybių sudarymo mokiniui kiekvieną dieną – prieš pamokas ar / ir tarp pamokų užsiimti aktyvia veikla. Rekomenduojama ne trumpesnė kaip 20 min. aktyvioms veikloms skirta pertrauka.

26. Pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) – mokyklos ugdymo turinio dalis. Ji įgyvendinama siejant ją su Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose numatytu dalykų turiniu, mokinių amžiumi. Mokykla priima sprendimą dėl šios veiklos organizavimo: kiek šiai veiklai per mokslo metus skirs pamokų, koku būdu organizuos: nuosekliai per mokslo metus ar koncentruos veiklą į tam tikrus laikotarpius (pavyzdžiui, trimestro ar pusmečio pabaigoje), ar kitaip atsižvelgdama į realų mokyklos kontekstą. Pažintinė kultūrinė veikla turi būti organizuojama ne tik mokykloje, bet ir kitose aplinkose: pavyzdžiui, muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiosiose mokymosi aplinkose. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitose panašiose aplinkose ilgiau trunkantis nei pamoka perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę). Pvz., vykstant 3 akademinių valandų trukmės ugdymo procesui muziejuje, gali būti įskaitytos atitinkamo dalyko 4 pamokos, kurių trukmė 45 min.

27. Socialinė-pilietinė veikla mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma. Jai skiriama ne mažiau kaip 10 valandų (pamokų) per mokslo metus. Mokykla gali priimti sprendimą, atsižvelgdama į mokinių amžių, šiai veiklai skirti ir daugiau pamokų (valandų) per mokslo metus. Skirtingo amžiaus mokiniams gali būti numatomas skirtingas socialinės-pilietinės veiklos pamokų (valandų) skaičius. Socialinė-pilietinė veikla fiksuojama dienyne. Rekomenduojama, kad mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kauptų patys, e. aplanke, pavyzdžiui, Atviroje informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemoje (AIKOS). Organizuojant šio pobūdžio veiklas, rekomenduojama numatyti galimybę mokiniui atlikti jas savarankiškai arba grupelėmis ir glaudžiai bendradarbiaujant su asociacijomis, savivaldos institucijomis ir kt.

28. Rekomenduojama mokyklai priimti sprendimus ir dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“, ir Ugdymo karjerai programos, patvirtintos

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“, įgyvendinimo formų mokyklos ugdymo turinyje.

KETVIRTASIS SKIRSNIS MOKYMO SI KRŪVIO REGULIAVIMAS

29. Mokiniai mokymosi krūvis per savaitę turi būti paskirstytas proporcingai. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, negali būti daugiau kaip 7 pamokos per dieną. Mokykloje ugdymo procesui organizuoti sudaromas laikaraštis (tvarkaraštis). Rekomenduojama penktadienį organizuoti mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

30. Mokykla organizuoja mokinių mokymosi krūvio stebėseną. Remdamasi mokyklos turimais duomenimis apie mokinių mokymosi krūvį, priima sprendimus dėl jų optimizavimo.

31. Mokykla užtikrina, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokinius būtina informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Kontroliniai darbai negali būti rašomi iš karto po ligos, atostogų, nerekomenduojami po šventinių dienų.

32. Mokykla užtikrina, kad užduotys, kurios skiriamos atlikti namuose:

32.1. atitiktų mokinio galias;

32.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

32.3. nebūtų užduodamos atostogoms;

32.4. nebūtų skiriamos dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

33. Mokykloje esant mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir negali tinkamai atlikti namuose skiriamų užduočių dėl nepalankių socialinių ekonominių kultūrinių sąlygų namuose, būtina sudaryti sąlygas jas atlikti mokykloje arba mokiniai turi būti nukreipiami į dienos centrus.

34. Penktų klasių mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, rekomenduojama skirti minimalų privalomų pamokų skaičių. Didesnis už minimalų privalomų pamokų skaičius dalykams, pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams mokytis 5–8 ir 9–10, gimnazijos I–II klasių mokiniams skiriamas, mokyklos pasirinktu būdu suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

35. Trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį, o ilgalaikės (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienynu ar kitu būdu informuojami apie mokiniui siūlomą suteikti mokymosi pagalbą, apie mokinio daromą pažangą.

36. Mokinys mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų lankymo tu dalykų:

36.1. kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas;

36.2. jei mokosi formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose (muzikos, dailės, kitų menų ir sporto ir kitose) pagal formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (ar yra jas baigęs).

37. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų turiniu, kurias mokyklai ar jų nuorodas pateikia mokinys, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) kartu su prašymu dėl atleidimo nuo konkretaus dalyko pamokų.

38. Mokykla priima sprendimus dėl menų ir sporto srities ar kūno kultūros dalykų, o išimties atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų mokantis pagal formalųjį švietimą papildančias programas, įskaitymo ir konvertavimo į pažymiais pagal dešimtbalę vertinimo sistemą.

39. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto ar kitų sričių dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Mokykla užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Jeigu šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, mokiniai mokyklos sprendimu gali į mokyklą atvykti vėliau, arba išvykti anksčiau. Apie tai mokykla informuoja tėvus. Už mokinių saugumą atsako tėvai (globėjai, rūpintojai).

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

40. Mokymosi pagalba mokykloje turi būti teikiama kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga. Ypatingai svarbi mokymosi pagalba mokiniui:

40.1. dėl ligos ar kitų priežasčių praleidus dalį pamokų;

40.2. atsiskaitomąsias ar kitas užduotis įvertinus nepatenkinamai;

40.3. gavus kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus;

40.4. kai pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos;

40.5. Nacionalinio pasiekimų patikrinimo metu nepasiekus patenkinamo lygmens;

40.6. demonstruojant aukščiausio lygmens pasiekimus;

40.7. kitais mokyklos pastebėjais mokymosi pagalbos poreikio atvejais.

41. Mokykla užtikrina sistemingą mokymosi pagalbą, kuri apima: žemų pasiekimų prevenciją (individualios mokinio pažangos stebėjimą, iš anksto numatant galimus probleminius atvejus ir stengiantis jų išvengti), intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir žemų pasiekimų kompensacines priemones (suteikiant tai, ko mokiniai negali gauti namuose, ir pan.).

42. Mokymosi pagalbos teikimo veiksmingumas analizuojamas ir kompleksiškai vertinamas pagal individualią mokinių pažangą ir pasiekimų dinamiką.

43. Mokykla paskiria asmenį, atsakingą už mokymosi pasiekimų stebėsenos koordinavimą ir mokymosi pagalbos teikimą.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

UGDYMO ORGANIZAVIMAS ASMENIMS, BAIGUSIEMS UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

44. Mokykla, atvykusį asmenį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa):

44.1. priima mokytis vadovaudamasi Nuosekliojo mokymosi tvarkos aprašu, susipažinusi su atvykusiųjų asmenų lūkesčiais ir norais dėl mokymosi kartu su bendraamžiais (suaugusiųjų – pagal suaugusiųjų bendrojo ugdymo programą);

44.2. informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ar nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą);

44.3. kartu su mokinio tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais mokinio atstovais numato atvykusio mokyti asmens tolesnio mokymosi perspektyvą, aptaria švietimo pagalbos poreikį ar poreikį tam tikrą dalį laiko intensyviai mokyti lietuvių kalbos;

44.4. sudaro mokinio mokymosi individualų planą, kuriame gali būti numatytas pamokų skaičiaus perskirstymas tarp atskirų dalykų, numatytų Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 punktuose;

44.5. numato mokinio apytikrą adaptacinio laikotarpio trukmę, mokyklos teikiamos pagalbos formas ir būdus; mokyklos, mokinio ir tėvų įsipareigojimus;

44.6. nuolat bendradarbiauja su mokinio tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais mokinio atstovais ir teikia informaciją apie mokinio mokymąsi, daromą pažangą;

44.7. prireikus, pasitelkia mokinius savanorius, galinčius padėti atvykusiam asmeniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą, mokyti ir ugdyti;

44.8. siūlo neformaliojo vaikų švietimo veiklas, atliepančias besimokančiojo poreikius;

44.9. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusiu mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais). Jeigu mokinys nepilnametis, organizuoja mokytojų konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti.

45. Jeigu mokinys nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, mokykla gali organizuoti:

45.1. lietuvių kalbos mokymąsi intensyviu būdu (išlyginamosiose klasėse, grupėse ar kitomis formomis), kartu užtikrina, kad kitus dalykus mokyti kartu su bendraamžiais pvz., menus, gamtos mokslus ir kt.;

45.2. intensyvų tik lietuvių kalbos mokoma(si) iki vieno metų (išimtiniais atvejais ir ilgiau), o pagalbos pagal mokinio poreikius teikimas numatomas keleriems (2–4) metams;

45.3. mokinio mokymąsi kartu su kitais bendraamžiais paskirtoje klasėje, suteikiant reikiamą švietimo ir mokymosi pagalbą

45.4. kitu mokyklos siūlomą būdu suderinus mokinio ugdymą su mokinio tėvais (globėjais ir rūpintojais) ar teisėtais mokinio atstovais.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE

46. Suaugusių užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, ir jų vaikų ugdymas išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose laikinosiose grupėse organizuojamas vadovaujantis Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. ISAK-1800 „Dėl Užsieniečių ir Lietuvos Respublikos piliečių, atvykusių ar grįžusių gyventi ir dirbti Lietuvos Respublikoje, vaikų ir suaugusiųjų ugdymo išlyginamosiose klasėse ir išlyginamosiose mobiliosiose grupėse tvarkos aprašo patvirtinimo“.

47. Išlyginamosios klasės (atskirais atvejais – grupės) gali būti steigiamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininko (dalyvių susirinkimo) sprendimu, kuriuo nustatoma priėmimo į išlyginamąsias klases, grupes tvarka ir numatomos finansavimo galimybės.

48. Mokykla, kurioje steigiama išlyginamoji klasė ar grupė, rengia išlyginamosios klasės ar grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

48.1. mokiniai išlyginamojoje klasėje ar grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (lietuvių kalbos, kitų kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tikslųjų mokslų) dalykų ar vieno dalyko;

48.2. klasės ar grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius per mokslo metus neviršytų 1036 pamokų, per savaitę – 28 pamokų.

Neformaliojo švietimo pamokų (arba veiklų), skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 10 pamokų per savaitę.

49. Mokykla bendradarbiauja su išlyginamojoje klasėje ar grupėje besimokančiųjų tėvais (globėjais, rūpintojais), nuolat teikia informaciją apie mokinių pasiekimus ir daromą pažangą.

50. Lietuvių kalbos mokoma vadovaujantis Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1216 „Dėl Išlyginamųjų klasių ir išlyginamųjų mobiliųjų grupių lietuvių kalbos programos patvirtinimo“.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS LAIKINŲJŲ MOKYMOSI GRUPIŲ SUDARYMAS

51. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios mokymosi grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis nei teisės aktais nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

52. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasėje sudaromos laikinosios grupės:

52.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę ir tikybą, ir etiką;

52.2. informacinių technologijų ir technologijų dalykams mokytis, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma;

52.3. kitiems dalykams mokytis, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų, pvz., gamtos mokslų pamokoms, kuriose eksperimentuojama.

53. Jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys, klasėje sudaromos laikinosios grupės užsienio kalboms, lietuvių kalbai ir literatūrai daugiakalbėje aplinkoje esančiose mokyklose mokytis, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras, lietuvių kalbai ir literatūrai mokytis mokykloje kurioje mokoma tautinių mažumų kalba.

DEVINTASIS SKIRSNIS UGDYMO ORGANIZAVIMAS JUNGTINĖSE KLASĖSE

54. Mokykla, planuodama mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimą, sudarydama mokyklos ugdymo planą, numato, kurių dalykų pamokas skirtingo amžiaus mokiniams jungtinėje klasėje organizuos vienu metu, o kuriais atvejais – atskirai ar tik dalį kartu, o dalį atskirai.

55. Jungtinei klasei, kurioje mokosi 5–6 klasių mokiniai, minimalus skiriamų pamokų skaičius – 1443 (39) pamokos, maksimalus skiriamų pamokų skaičius – 1924 (52 pamokos), 6–7 klasių mokiniams minimalus skiriamų pamokų skaičius – 1480 (40), maksimalus – 1924 (52) pamokos, 7–8 klasių mokiniams minimalus pamokų skaičius – 1517 (41), maksimalus – 1887 (51) pamokos per mokslo metus (per savaitę).

DEŠIMTASIS SKIRSNIS

MOKYMO ORGANIZAVIMAS NAMIE

56. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

57. Mokiniai namie mokomi savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokiniai gali būti mokomi tik pritarus gydytojų konsultacinei komisijai. Mokiniai, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojų konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

58. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu namie mokomam mokiniui 5–6 klasėse skiriamos, 444 pamokos per mokslo metus, per savaitę 12, 7–8 klasėse – 481 pamoka per mokslo metus, per savaitę- 13, 9–10, gimnazijos I–II klasėse – 555 pamokos per mokslo metus, per savaitę–15, gimnazijos III klasėje – 518, IV – 462 pamokos per mokslo metus, per savaitę-14. Dalį pamokų gydytojų konsultacinės komisijos leidimu mokinys gali lankyti mokykloje arba mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu.

59. Mokiniais, kurie mokosi namie nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, skiriama iki 15 procentų, grupine mokymosi forma – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte nustatyto pamokų skaičiaus mokiniui per savaitę ar per mokslo metus.

60. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti menų, dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų mokykloje, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę. Šias pamokas siūloma panaudoti mokinio pasiekimams gerinti.

II SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

61. Pagrindinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, gimtosios kalbos (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) užsienio kalbos), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), arba gamtos mokslai (mokyklose, išbandančiose integruotą gamtos mokslų kurso programą 5–8 klasėms), socialinis ugdymas (istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, socialinė-pilietinė veikla, ekonomika ir verslumas, psichologija), meninis ugdymas (dailė, muzika, šokis, teatras, šiuolaikiniai menai), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų

kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas (žmogaus sauga, sveikatos ugdymas, etninė kultūra ir kt.).

62. Mokykla, formuodama mokyklos pagrindinio ugdymo programos turinį, gali siūlyti mokiniams rinktis:

62.1. pagilinto mokymosi programą – užsienio kalbos ir kūno kultūros, o lietuvių kalbos ir literatūros – tik mokiniams, kurie mokosi tautinių mažumų kalba (5 klasėje);

62.2. dalyko modulį;

62.3. kryptingo meninio ugdymo programas;

62.4. projektinį darbą;

62.5. šiuolaikinių menų programą vietoje muzikos ir dailės dalyko – mokantis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį.

63. Mokykla įgyvendindama pagrindinio ugdymo programos ugdymo turinį gali:

63.1. iki 10 procentų didinti ar mažinti (perskirstyti) dalykui mokytis skiriamų pamokų skaičių. Perskirstyti dalykams skiriamas pamokas galima tarp keleto dalykų ar tarp visų;

63.2. ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius, t. y. dalykų bendrųjų programų turinį 9–10, gimnazijos I–II klasėse skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Modulių turinio įgyvendinimui turi būti užtikrintas minimalus pamokų skaičius dalykui įgyvendinti, numatytas bendrųjų ugdymo planų 77 punkte;

63.3. 9–10 ir gimnazijos I–II klasėse bendrą klasei skirtą pamokų skaičių tarp dalykų paskirstyti kitaip, nei nurodoma Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte, išlaikant tą patį dalykų skaičių ir neviršijant maksimalaus mokiniui skiriamo pamokų skaičiaus per dvejus mokslo metus. Mokykla, nusprendusi dalykams mokytis skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta Bendruosiuose ugdymo planuose, turi užtikrinti, kad bus pasiekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatyti mokymosi rezultatai. Sprendimą skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta Bendruosiuose ugdymo planuose, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) suderina su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su savininku (dalyvių susirinkimu);

63.4. perskirstyti Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 50 procentų, kai ugdymo turinio įgyvendinimą pagal produktyvųjį mokymąsi organizuoja mokyklos, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministras.

64. Mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, individualiam mokymui skiriama iki 15 procentų, o tiems, kurie mokosi grupinio mokymosi forma, – iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

65. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį laikotarpį pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją ir antrąją dalis ir naujai atvykusiems mokiniams. Dalį ugdymo proceso mokslo metų pradžioje siūloma organizuoti ne pamokų forma. Per adaptacinį laikotarpį rekomenduojama mokinių pasiekimų ir pažangos pažymiais nevertinti.

66. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, gali mokytis lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos dalykų nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Norintieji mokytis kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą. Mokiniams, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, lietuvių kalbai mokytis skiriama 50 procentų, Lietuvos istorijai, Lietuvos geografijai – 30 procentų, o tiems, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, – iki 15

procentų Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte kasdieniam mokymo proceso organizavimo būdui nustatyto minimalaus savaitinių pamokų skaičiaus. Mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokymo trukmė gali būti trumpesnė negu 45 min. Mokytojų darbo laiko apskaitai organizuoti mokymosi periodai sumuojami po 45 min.

67. Jaunimo mokykla, mokykla, kurioje suformuotos jaunimo klasės, vaikų socializacijos centras, formuodami ir įgyvendindami savo ugdymo turinį, gali perskirstyti tarp dalykų iki 25 procentų, vaikų socializacijos centras (toliau – Centras) – iki 40 proc. Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte nustatyto pamokų skaičiaus. Perskirstyti pamokas galima tarp kelių ar keliolikos dalykų. Mokykloje turi būti susitarta, kaip numatoma panaudoti perskirstytą mokymosi laiką. Centras kiekvienam ugdomam vaikui sudaro individualų ugdymo planą, atsižvelgdamas į ugdymo tikslus, mokinio turimą mokymosi patirtį, polinkius, individualius ugdymosi poreikius ir į reikiamą mokymosi pagalbą, vadovaudamasis Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašo III skyriaus „Individualus vaiko vidutinės priežiūros priemonės vykdymo planas“ nuostatomis.

68. Iki profesinio ugdymas yra privaloma jaunimo mokyklos, klasės ugdymo turinio dalis:

68.1. ikiprofesinio ugdymo programą įgyvendinanti mokykla gali skirti iki 40 procentų mokykloje įgyvendinamo ugdymo turinio, perskirstydama tarp dalykų iki 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte nustatyto pamokų skaičiaus: 8 klasėje nuo 14 metų skirti 3 valandas, 9–10 klasėse nuo 15 metų iki 18 metų – po 4 valandas;

68.2. ikiprofesinio ugdymo dalyką, orientuotą į praktinį ugdymą, rekomenduojama įvesti nuo 8 klasės 14 metų, Centre, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, galima įvesti 7 klasėje;

68.3. ikiprofesinio ugdymo dalyko programą rengia mokyklos mokytojai. Ją sudaro privalomas įvadinis modulis ir pasirenkamieji – savarankiški arba tęstiniai – moduliai. Įvadinis modulis skirtas supažindinti mokinius su artimiausioje aplinkoje esančiomis profesijomis, su Lietuvos darbo rinka, ateities profesijomis. Iki profesinio ugdymo programos moduliai rengiami, atsižvelgiant į jų aktualumą, mokinių ugdymosi poreikius, interesus, turimą mokymosi aplinką ar galimybę naudoti kitas aplinkas (profesinio mokymo bazė, muziejai ir kt.). Į ikiprofesinio ugdymo dalyko programą įtraukiamos Ugdymo karjerai programos nuostatos;

68.4. į ikiprofesinio ugdymo programą jaunimo mokykla, jaunimo klasė, Centras, socializacijos klasė gali įtraukti formaliojo profesinio mokymo programos modulius, vadovaudamiesi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 „Dėl Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

69. Centruose neformaliajam vaikų švietimui vykdyti kiekvienai socializacijos klasei skiriamos 148 val. per mokslo metus. Šiuose centruose gali būti sudaryta socializacijos klasė 14–17 metų mokiniams, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka paskirta vidutinės priežiūros ar auklėjamojo poveikio priemonė, mokytis pagal pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo ir (arba) socialinių įgūdžių ugdymo ir profesinio mokymo programas. Centras priima sprendimą dėl vaiko atostogų, trumpalaikių išvykų, svečiavimosi, vadovaudamasis Vaiko vidutinės priežiūros priemonės įgyvendinimo tvarkos aprašo nuostatomis. Centro vadovas priima sprendimą dėl ugdymo laiko, kuriuo nevyko ugdymo procesas, kompensavimo. Centre pamokų perskirstymas derinamas su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija.

ANTRASIS SKIRSNIS

DALYKŲ SRIČIŲ ĮGYVENDINIMO YPATUMAI

70. Dorinis ugdymas. Dorinio ugdymo dalyką (etiką ar tikyba) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikyba rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10, gimnazijos I–II klasėms).

71. Užsienio kalba.

71.1. Užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos:

71.2. antrosios užsienio kalbos mokytis privaloma nuo 6 klasės, išskyrus mokyklas, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (rūpintojų) sutikimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: anglų, latvių, lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių ar kitą. Mokykla privalo sudaryti galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau kaip dviejų užsienio kalbų (neįskaitant mokinių pirmosios užsienio kalbos, kurios mokėsi kaip ankstyvosios užsienio kalbos pagal pradinio ugdymo programą ir toliau tęsia mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą) ir sąlygas mokytis pasirinktos kalbos. Kalbai mokytis gali būti skiriama ir daugiau pamokų, negu nurodyta Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu antrosios užsienio kalbos galima pradėti mokytis ir nuo 5 klasės, jei mokyklai užtenka mokymo lėšų;

71.3. baigiant pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojama organizuoti užsienio kalbų pasiekimų patikrinimą centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS);

71.4. keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtą kalbą. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

71.4.1. vienus mokslo metus jam skiriama ne mažiau nei viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

71.4.2. susidarius mokinių grupei, kurios dydį numato mokykla, atsižvelgdama į mokymo lėšas, visai grupei skiriamos dvi papildomos pamokos;

71.4.3. jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse;

71.4.4. jeigu mokinys yra atvykęs iš kitos mokyklos ir, tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus, pageidauja tęsti mokytis pradėtą kalbą, o mokykla neturi tos kalbos mokytojo:

71.5. mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos, suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su: savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga); savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga); savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla). Skiriant pamokų skaičių, vadovaujamosi Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte;

71.6. mokinys gali kalbos mokytis neformaliojo švietimo įstaigoje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų pasiekimų (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti mokyklai pagal iš anksto priimtą susitarimą, kuriame numatytas atsiskaitymo laikas ir apibrėžti pasiekimų įvertinimo kriterijai;

71.7. mokyklai priėmus sprendimą gali būti įgyvendinamas integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is):

71.7.1. dalyko ir užsienio kalbų mokytojams parengus ugdymo programą – ilgalaikį planą – Programą gali įgyvendinti dalyko mokytojas, užsienio kalbos mokytojas arba dalyko ir užsienio kalbos mokytojas kartu;

71.7.2. dalyko arba užsienio kalbos pamokose, arba kaip dalyko modulis, skiriant pagal poreikį pamoką (-ų) iš ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti numatytų pamokų.

72. Gamtos mokslai.

72.1. Mokykla užtikrina, kad eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti gamtos mokslų dalykų turinyje privaloma skirti ne mažiau kaip 30 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus. Nesant sąlygų atlikti eksperimentus mokykloje, kurioje mokosi mokinys, sudaromos sąlygos juos atlikti kitoje mokykloje, atvirose prieigos centruose ar kitose tam tinkamose aplinkose;

72.2. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programą gali priimti sprendimą 7–8 klasėse vietoje atskirų gamtos mokslų dalykų: biologijos, chemijos, fizikos organizuoti vieno – gamtos mokslų dalyko mokymąsi, nemažinant biologijai, chemijai ir fizikai pamokų, skirtų per mokslo metus Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte. Mokyklos, išbandančios gamtos mokslų kurso programą 5–8 klasėms, gali visas gamtos mokslams (biologijos, chemijos, fizikos) konkrečioje klasėje skirtas pamokas skirti vienam ar paskirstyti keliems gamtos mokslų mokytojams.

73. Technologijos.

73.1. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirstant laiką tarp: mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų.

73.2. Mokiniais, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso. Šio kurso programos įgyvendinimas (intensyvinimas, ekskursijos, susitikimai ar kt.) turi būti numatytas mokyklos ugdymo plane.

73.3. Baigę integruoto technologijų kurso programą, pagal savo interesus ir polinkius renkasi vieną iš privalomų technologijų programų (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų). Mokyklos ugdymo plane turi būti numatoma, kuriais atvejais mokiniai gali keisti pasirinktą technologijų programą.

73.4. Mokiniais, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis kitokias technologinio ugdymo programas, mokyklos sukurtas, atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus, mokyklos ugdymo turinį (pavyzdžiui, mokykla, atsižvelgdama į mokyklos ugdymo turinio specifiškumą, gali parengti biotechnologijos, keramikos, robotikos, variklinių transporto priemonių ir kt. programas). Būtina, kad mokiniai, mokydami pagal mokyklos parengtas technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimų, artimų ar tolygių numatytiesiems pagrindinio ugdymo technologijų bendrojoje programoje.

73.5. Mokykla, bendradarbiaudama su profesinio mokymo įstaiga, technologijų programų turinį gali derinti su atitinkama formaliojo profesinio mokymo programa, o jai įgyvendinti naudotis profesinio mokymo baze.

74. Informacinės technologijos.

74.1. 7–8 klasėse skiriamos 37 dalyko pamokos. 7 klasėje pirmą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį informacinių technologijų mokytis integruotai (kiti 50 procentų pamokų) su kitais dalykais; 8 klasėje – priešingai: pirmą pusmetį informacinių technologijų mokytis integruotai (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (kiti 50 procentų pamokų). Integruoti su matematikos mokymu (pavyzdžiui, naudojimasis skaičiuokle sprendžiant statistikos uždavinius);

74.2. Integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas, kai pamoką planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar kai pamokoje gali dirbti du mokytojai (dalyko ir informacinių technologijų). Dalyko mokytojui turint pakankamai skaitmeninio raštingumo kompetencijų, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai.

74.3. 9–10 ir gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis ne mažiau kaip iš dviejų modulių. Modulių renkasi mokinys.

75. Socialiniai mokslai.

75.1. Mokykla, formuodama socialinių mokslų ugdymo turinį, 9–10 ir gimnazijos I–II klasių mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti skiria 20–30 procentų dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus.

75.2. Laisvės kovų istorijai mokytis rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 18 pamokų, integruojant temas į istorijos, lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas.

75.3. Mokykla siūlo mokiniams pasirinkti mokytis Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos modulį pagal Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu 2017 m. lapkričio 28 d. Nr. V-943 „Dėl Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos programos patvirtinimo“. Šiai programai įgyvendinti pamokos skiriamos numatytos mokinio ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti.

76. Kūno kultūra:

76.1. Mokiniui privalomos 3 kūno kultūros pamokos per savaitę, per mokslo metus – 111 pamokų. Siekiant nedidinti mokinių mokymosi krūvio ir įvairiapusiškesnio kūno kultūros ugdymo, mokiniui galima įskaityti neformaliojo švietimo fizinio aktyvumo ir (ar) neformalųjį švietimą papildančias veiklas, kurias jis lanko, kaip kūno kultūros ugdymui skirtą pamoką (-as), pateikus įrodančią informaciją. Mokiniui, kuriam neįskaitomos neformaliojo švietimo fizinio aktyvumo ir (ar) neformalųjį švietimą papildančios veiklos, turi būti organizuojama tiek pamokų, kiek numatyta Bendrųjų ugdymo planų 77 punkte.

ALTERNATYVUS SIŪLYMAS

76.1. Kūno kultūrai skiriant 2 valandas per savaitę, būtina sudaryti sąlygas visiems mokiniams papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (pavyzdžiui, plaukimo, šokio, teniso ir pan.) per neformaliojo švietimo veiklą mokykloje ar neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Mokykla užtikrina pasiūlos įvairovę ir tvarko mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą.

76.2. Kūno kultūrai mokytis gali būti sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš paralelių ar gretimų klasių mokinių (pavyzdžiui, 5A ir 5B ar 7A ir 8B). Jei pakanka mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į grupes.

76.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaro galimybę rinktis fizinį aktyvumą. Mokykla numato, kaip organizuoti šių mokinių ugdymą. Rekomenduojama mokiniams sudaryti galimybę rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

76.4. pagal ligų pobūdį iš įvairių klasių sudaromos 7–12 mokinių grupės, kurioms skiriamos 2 pamokos per savaitę;

76.5. mokiniai gali dalyvauti pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

76.6. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje;

76.7. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas;

76.8. mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pavyzdžiui, stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą ir pan.).

77. Minimalus pamokų skaičius Pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti per dvejus mokslo metus:

Minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per mokslo metus	962; 1 073*	1 036; 1 184*	1 073; 1 184*	1 110; 1 221*		1 147; 1 221*	1 147; 1 221*	
Minimalus pamokų skaičius per savaitę mokiniui	26; 29*	28; 32*	29; 32*	30; 33*	113; 126*	31; 33*	31; 33*	175; 192*
Minimalus pamokų skaičius per savaitę mokiniui (esant 3 pamokoms)	27; 30*	28;32*	29;33*	31; 34*		32; 34*	32; 34*	
Minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui per mokslo metus (esant 3 pamokoms)	962; 1 110*	1 073; 1 221*	1 110; 1221*	1147; 1258*		1184; 1258*	1184; 1258*	
	5–8 klasėse					9–10 klasėse		
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per mokslo metus	444				444	518; 370*		962; 814*
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per mokslo metus)	296				296	185		481

Pastaba.

* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba.

** mokyklose, išbandančiose gamtos mokslų kurso programą 5–8 klasėms,

78. Bendrųjų ugdymo planų prieduose pateikiama:

78.1. specializuoto ugdymo krypties (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu) programų įgyvendinimas (1 priedas);

78.2. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa (2 priedas);

78.3. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas);

78.4. ugdymo organizavimas laisvės atėmimo vietose (4 priedas);

78.5. suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas (5 priedas);

78.6. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

III SKYRIUS VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

79. Vidurinio ugdymo programos trukmė – dveji mokslo metai. Vidurinio ugdymo programos turinį sudaro:

79.1. privaloma dalis: privalomi mokytis dalykai ir privalomai pasirenkami dalykai ir (ar) moduliai;

79.2. laisvai pasirenkama dalis: pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai, pasirenkami profesinio mokymo programos moduliai. Pasirenkamieji dalykų moduliai neskaičiuojami kaip atskiri dalykai.

80. Mokykla nustato mokinio individualaus ugdymo plano keitimo tvarką ir jo struktūrą. Mokinys, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, mokyklos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kokius dalykus ar modulius renkasi mokytis

pagal vidurinio ugdymo programą, apsisprendžia dėl vieno brandos darbo rengimo ir kartu su mokytojais, padedant ir tėvams (globėjams), pasirenkia individualų ugdymo planą.

81. Mokinio pasirinkti mokytis dalykai tampa privalomi. Jeigu pasirinkto dalyko programos mokinyš nebaigia ir nepasiekia joje numatytų pasiekimų – pripažįstama, kad jis jo nesimokė.

82. Mokinys, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa arba profesinio mokymo programos moduliais, gali nesimokyti technologijų ir integruotų menų. Šių dalykų valandos skiriamos pasirinktos profesijos mokymo dalykams.

83. Laikinosios grupės vidurinio ugdymo programai įgyvendinti sudaromos iš mokinių, kurie pasirenka tą pačią bendrojo ugdymo dalyko kurso programą, tą patį dalyko modulį, pasirenkamąjį dalyką ar profesinio mokymo programos modulį, išskyrus mokyklas, nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 88 punkte.

84. Jeigu mokinyš pageidauja, mokykla sudaro sąlygas pagerinti pasirinktų ugdymo sričių ar atskirų dalykų kompetencijas papildomai rengtis brandos egzaminams ar tolesniam mokymuisi, baigus vidurinio ugdymo programą (pavyzdžiui, profesinio mokymo programos moduliais).

85. Mokiniui, atvykusiam iš kitos mokyklos, mokykla turi užtikrinti galimybes įgyvendinti savo individualų ugdymo planą arba, nesant tam sąlygų, pasiūlyti keisti pasirinktus dalykus ar modulius.

86. Mokykla privalo užtikrinti, kad minimalus privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų skaičius mokinio individualiame plane būtų ne mažesnis nei 8, o minimalus pamokų skaičius per savaitę – 28. Mokiniams, besimokantiems tautinės mažumos kalba, minimalus pamokų skaičius – 31,5 savaitinės pamokos, mokiniams, kurie mokosi pagal specializuoto ugdymo programą, minimalus pamokų skaičius – 31 savaitinė pamoka. Didinant pamokų skaičių per savaitę, privalu laikytis Higienos normoje numatyto pamokų skaičiaus per dieną.

87. Mokykla sudaro sąlygas mokinių socialinei-pilietinei veiklai, savanorystei ir siūlo mokiniams jomis užsiimti. Šios veiklas rekomenduojama įtraukti į mokinio individualųjį planą. Mokykla padeda mokiniams susipažinti su profesijų įvairove ir pasirinkimo galimybėmis, planuoti tolesnį savo mokymąsi ir (ar) darbinę veiklą, karjerą.

88. Mokykla, kurioje yra viena gimnazijos III arba viena gimnazijos IV klasė, pagal skirtas mokymo lėšas pasirenka tinkamiausią būdą įgyvendinti dalykų bendrojo ir išplėstinio kursų programas ir užtikrinti mokymo kokybę. Rekomenduojama lietuvių kalbai ir literatūrai, matematikai ir gimtajai kalbai mokyti(s) sudaryti atskiras laikinąsias grupes, atsižvelgiant į mokinių pasirinktą bendrojo ar išplėstinio kurso programą, o užsienio kalbai – į kalbos mokėjimo lygį.

89. Mokinių mokymas namuose organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų X skirsniu „Mokymo organizavimas namuose“.

90. Žmogaus saugos dalykas integruojamas į dalykų ugdymo turinį.

91. Mokiniams, kurie mokosi savarankiškai ar nuotoliniu būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms skiriama iki 15 procentų, o besimokantiems grupinio mokymosi forma – 40 procentų Bendrųjų ugdymo planų 93 punktu nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

92. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 76.3, 76.8 papunkčiais.

93. Vidurinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per dvejus mokslo metus:

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	70		
Tikyba		70	-
Etika		70	-
Kalbos			
Lietuvių kalba ir literatūra	280	280	350
Lietuvių kalba ir literatūra*	385	385	455
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	280	280	350
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį
Užsienio kalba (...)	210	210	210
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Socialinis ugdymas	140		
Istorija		140	210
Geografija		140	210
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		140	
Matematika	210	210	315
Informacinės technologijos		70	140
Gamtamokslinis ugdymas	140		
Biologija		140	210
Fizika		140	245
Chemija		140	210
Integruotas gamtos mokslų kursas		140	-
Meninis ugdymas ir technologijos	140		
Dailė		140	210

Muzika		140	210
Teatras		140	210
Šokis		140	210
Menų pažinimas		140	210
Kompiuterinės muzikos technologijos		140	210
Grafinis dizainas		140	210
Fotografija		140	210
Filmų kūrimas		140	210
Technologijos (kryptys):			
Turizmas ir mityba		140	210
Statyba ir medžio apdirbimas		140	210
Tekstilė ir apranga		140	210
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		140	210
Verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba		140	210
Mechanika, mechaninis remontas		140	210
Kitos technologijų kryptys		140	210
Integruotas menų ir technologijų kursas		140	210
Kūno kultūra	140-210 (4–6)		
Bendroji kūno kultūra		140/210	280
Pasirinkta sporto šaka		140-210	
Žmogaus sauga**	17,5	17,5	17,5
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai / Projektinė veikla			
Brandos darbas	17,5		
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		Iki 26 iki 22 *	Iki 26 iki 22*
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę / per mokslo metus		po 28 pamokas III ir IV gimnazijos klasėse per savaitę; 1036 – III gimnazijos klasėje, 924 – IV gimnazijos klasėje; po 31, pamokas III ir IV gimnazijos klasėse per savaitę *	11655*– III gimnazijos klasėje; IV gimnazijos klasėje – 1039*
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius) klasei		210 valandų	

Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	840 pamokų dvejiems mokslo metams
Maksimalus pamokų skaičius klasei, esant 3 ir daugiau gimnazijos III klasių, – 1961 pamokos per mokslo metus; mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 1998 pamokos per savaitę.	
Minimalus pamokų skaičius klasei, esant vienai gimnazijos III klasei 1591 pamoka per mokslo metus, mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba 1702 pamokos per mokslo metus. Klasei gali būti skiriama ir daugiau pamokų, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir neviršijant mokymui skirtų lėšų.	

Pastabos:

*mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;

**integruojama į ugdymo turinį.

IV SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATsirandančius dėl išskirtinių gabumų), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

94. Mokykla, rengdama mokyklos ugdymo planą, turi užtikrinti visų mokinių įtrauktį į švietimą, šalinti kliūtis teikiant būtina mokymosi ir švietimo pagalbą, pritaikyti mokymosi aplinką.

95. Mokykla, formuodama mokyklos / klasės / mokinio ugdymo turinį ir organizuodama įgyvendindama ugdymo procesą, vadovaujasi bendrosiomis programomis ir šio skyriaus nuostatomis (jei šiame skyriuje neregamentuojama, mokykla vadovaujasi kitomis Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, reglamentuojančiomis švietimo programų įgyvendinimą) ir atsižvelgia į:

95.1. mokinio poreikius mokymosi ir švietimo pagalbai;

95.2. formaliojo švietimo programą;

95.3. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

95.4. švietimo pagalbos specialistų, mokyklos vaiko gerovės komisijos, pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas.

96. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas (išskyrus įgyvendinimą vaikų socializacijos centruose) pateikiamas 6 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO RENGIMAS

97. Mokykla, rengdama ugdymo planą mokiniui ir vadovaujasi Bendrųjų ugdymo planų 77, 93 ar 96–99 (mokymas tautinės mažumos kalba) punktuose nurodytu pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičiumi, gali:

97.1. iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų metinių pamokų skaičių (nemažinant nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę);

97.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų, skirtų ugdymo sričiai, socialinei veiklai, ugdymui profesinei karjerai, medijų ir informaciniam raštingumui ir t. t., skaičių, siekiant plėtoti asmens kompetencijas ir tenkinti ugdymosi poreikius;

97.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių;

97.4. keisti pamokų trukmę, dienos ugdymo struktūrą;

97.5. formuoti nuolatinės ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių;

97.6. vėliau pradėti mokyti pirmosios ar antrosios užsienio kalbos, mokyti tik vienos užsienio kalbos – mokinių, turintį klausos, įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo, intelekto (taip pat ir nepatikslintų intelekto), judesio ir padėties, bendrųjų mokymosi sutrikimų, turintį kochlearinius implantus;

97.7. mokyti tik vienos užsienio kalbos (išimtiniais atvejais – iš viso nemokyti), o pamokas skirti lietuvių kalbai ir literatūrai mokyti – besimokančiam mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir turinčiam 97.6 papunktyje išvardytų sutrikimų;

97.8. besimokantį pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą pagrindinio ugdymo programoje prasidedančių dalykų pradėti mokyti metais vėliau, juos sieti su praktiniais mokinio interesais, kasdiene gyvenimo patirtimi; mokymas gali būti organizuojamas atskiromis veiklomis;

97.9. besimokančiam pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal Bendrųjų ugdymo planų 77 punktą, vietoje kelių vienos srities dalykų galima siūlyti integruotas tų dalykų pamokas, dalykų modulius, projektines veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti;

97.10. nemokyti užsienio kalbų turinčiojo kompleksinių negalių ir (ar) kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina klausos sutrikimai (išskyrus nežymų klausos sutrikimą). Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokyti;

97.11. nemokyti muzikos turinčiojo klausos sutrikimą (išskyrus nežymų);

97.12. nemokyti technologijų turinčiojo judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų (išskyrus lengvus);

97.13. vietoj 97.6–97.12 punktuose nurodytų dalykų mokinys gali rinktis kitus individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinančius specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantis mokinys – mokyti lietuvių kalbos ir literatūros.

98. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 77 ir 93 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomų pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti didinamas atsižvelgiant į mokinio galias ir ugdymosi poreikius, specialistų rekomendacijas.

98.1. Sutrikusią klausą turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 77 ir 93 punktuose punktais, be to:

98.1.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;

98.1.2. kurčio ir neprigirdinčio mokinio ugdymo plane turi būti skiriama: lietuvių gestų kalbai ne mažiau 74 pamokos, lietuvių kalbai ir literatūrai – ne mažiau 222 pamokos per metus;

98.1.3. kurčias ir neprigirdintis mokinys mokomas totaliosios komunikacijos žodiniu ar dvikalbiu metodu, atsižvelgiant į individualius gebėjimus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus;

98.1.4. 9–10 klasėse iš mokinio ugdymo(si) poreikiams tenkinti skirtų pamokų ne mažiau kaip 111 pamokų per metus turi būti skiriama mokyti individualizuotai ir diferencijuotai bei karjeros valdymo kompetencijoms ugdyti;

98.1.5. mokiniui tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo specialiosioms pratyboms skiriama: 5 klasėje ne mažiau 74 pamokos, 6–10 ir gimnazijos klasėse – ne mažiau 37 pamokos per metus, turintiems kochlearinius implantus – ne mažiau kaip 74 pamokos per metus. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

98.2. Sutrikusią regą turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 77 ir 93 punktais. Ugdymo plane skiriamos specialiosios pamokos ir specialiosios pratybos:

98.2.1. silpnaregiui mokiniui, kuriam gresia pavojus apakti, individualioms pratyboms (iki ketverių metų) mokyti(s) Brailio rašto skiriama ne mažiau kaip 37 pamokos per metus jas išdėstant intervalais, kurie sudarytų sąlygas mokiniui kiek galima greičiau išmokyti Brailio rašto;

98.2.2. aklam (regėjimo aštrumas nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas – 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti 37 ir daugiau pamokų per metus (turint mokymo lėšų);

98.2.3. tiflopedagoginė pagalba aklam ir žymią silpnaregystę (regėjimo aštrumas su korekcija geriau matančia akimi nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma;

98.2.4. nereginčiam mokiniui individualioms mobilumo lavinimo pratyboms skiriama ne mažiau kaip 37 pamokos per metus. Šios pamokos gali būti skiriamos ir kasdienio gyvenimo bei komunikaciniams įgūdžiams ugdyti.

98.3. Kurčneregio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 6 priedu.

98.4. Sutrikusią kalbą ir kitą komunikaciją turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 77 ir 93 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti:

98.4.1. specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriama ne mažiau kaip 74 pamokos per metus, 9–10 klasėse – ne mažiau kaip 18 pamokų per metus mokinio kalbai ir komunikacijai lavinti;

98.4.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama ne mažiau kaip 18 pamokų per metus.

98.5. Judesio ir padėties sutrikimų turinčiam mokiniui ugdymo planas sudaromas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 77 ir 93 punktais. Ugdymo plane pamokos turėtų būti skiriamos gydomajai kūno kultūrai, sensomotorikai lavinti, naudojimosi kompiuteriu įgūdžiams formuoti, komunikaciniams gebėjimams ugdyti:

98.5.1. mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi ar turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms skiriama ne mažiau kaip 37 pamokos per metus;

98.5.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyviuoju būdu, 5–10 klasėse tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos ir literatūros pamokų turinys turi derėti;

98.5.3. 4–8 mokinių grupei gali būti skiriama iki 111 pamokų per metus gydomajai kūno kultūrai.

99. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų, mokytoją konsultuoja mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir (ar) savivaldybės administracijos švietimo padalinių specialistai.

TREČIASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ IR PAŽANGOS VERTINIMAS

100. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pasiekimai ir pažanga vertinami pagal bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 44–55 punktų nuostatomis.

101. Mokinio, kuriam bendrojo ugdymo programa pritaikoma, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal bendrojoje programoje numatytus pasiekimus, aptarus su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, kokiais aspektais bus pritaikomas ugdymo turinys (ko sieks ir mokysis mokyns, kaip bus mokoma(si), kokie bus mokinio mokymosi pasiekimų vertinimo ir pa(si)tikrinimo būdai, kokiomis mokymo(si) priemonėmis bus naudojamosi).

102. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą arba Socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi mokykla (vertinimo įrašai „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašai, pažymiai ir kt.).

KETVIRTASIS SKIRSNIS

SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

103. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

104. Mokykla specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą mokiniui teikia vadovaudamasi teisės aktais ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

105. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:

105.1. vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

105.2. ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, atsižvelgiant į mokinio galias, keliamus ugdymo(si) tikslus, tenkinant jo reikmes. Siekiant įtraukties į bendrą ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai;

105.3. specialiųjų pratybų forma: individualių, mažoms grupelėms (2–4 mokiniai), grupėms (5–8 mokiniai). Mokiniais, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalba gali būti teikiama per specialiąsias pamokas;

105.4. kai mokykloje nėra reikiamos kvalifikacijos specialiųjų pedagogų, galinčių teikti ugdymą ir švietimo pagalbą regos, klausos, įvairiapusių raidos (autizmo), elgesio ir (ar) emocijų sutrikimų turinčiam mokiniui, kuriam rekomenduota papildoma specialioji pedagoginė pagalba, jam skiriama ne mažiau kaip 74 valandos per metus individualioms specialiojo pedagogo

konsultacijoms ir (ar) papildomai dalyko mokytojo pagalbai arba sudaromos sąlygos šias paslaugas mokiniui gauti specialiosios paskirties įstaigoje, specialiojo ugdymo centruose.

1106. Specialioji pagalba:

106.1. teikiama vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“;

PENKTASIS SKIRSNIS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

107. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu organizuoja mokykla pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

108. Mokiniui, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo programą, mokyti namie mokykla skiria pamokų vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų 107–110 ir 77, 93 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms, o mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, – 74 papildomos valandos lietuvių kalbai ir literatūrai mokyti.

108. Mokiniui, kuris mokosi pagal individualizuotą pagrindinio ugdymo programą, mokyti namie skiriama ne mažiau kaip 296 valandos per metus:

108.1. mokymas namie organizuojamas vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 107–110 punktais, iki 74 pamokų per metus gali būti skiriama specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;

108.2. turinčiam judesio ir padėties sutrikimų rekomenduojama iki 74 valandų per metus skirti gydomajai mankštai;

108.3. besimokančiam tautinės mažumos kalba, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomam namie, lietuvių kalbai ir literatūrai mokyti gali būti papildomai skiriama iki 74 valandų per savaitę.
